

Express Pomorski

Pismo niezależne i bezpartyjne

Redakcja i Administracja: Toruń, ul. Św. Katarzyny nr. 3. Telefon nr. 326

Endecja i komuniści.

Znane są ogólnie sympatje, jakie endecja żywi dla wrogów niepodległego Państwa Polskiego — komunistów. Znanne jest również stanowisko tych ostatnich w stosunku do endecji.

Przeglądając pisma wydawane przez Kom. Partję Rob. Polski, spotykamy się prawie na każdej szpalcie z atakami na stronnictwa demokratyczno-robotnicze, a więc N. P. R. i P. P. S. Natomiast bardzo rzadko zauważ. można ataki skierowane przeciw skrajnej prawicowej reakcji. Nie dziwi nas to jednak! Albowiem: wzięwszy do ręki „Zasady taktyki komunistycznej” (wyd. III. Kominternu, Moskwa 1923) czytamy tam dosłownie: „komunistyczne partie poszczególnych krajów winne popierać szowinistyczno-nacjonalne organizacje polityczne, gdyż powstały w krajach ferment wywołany przez nacjonalizm w wielkiej mierze przyczynia się do przyszłego powodzenia rewolucji wszechświatowej”. A nieco dalej czytamy znów: „Szczególnie należy popierać nacjonalistyczne organizacje polit. w ich walce z socjal-ugodowymi, drobno-burżuazyjnymi i mieszczańskimi partjami. Szybkie zlikwidowanie ruchu robotniczego kierowanego przez socjal-ugodowców jest jednym z najważniejszych celów komunistycznych partji”. Jeżeli obecnie przyjrzymy się robocie endecji przez pryzmat przytoczonych wyżej zasad taktyki komunistycznej, to jasnym i zrozumiałym będzie dla nas np. głosowanie endecji z komunistami przeciw Rządowi sanacji skarbowej, głosowanie przeciw żywotnym potrzebom naszej Armji, mianowicie przeciw zakwaterowaniu naszego wojska i wiele, wiele jeszcze innych faktów, w których endecja szła przeciw żywotnym interesom Państwa.

W ostatnich dniach znów zauważono jak na łamach prasy endeckiej atakuje się niewygodnych endecji i komunistom posłów P. P. S. za to jedynie, że rzekomo donosili oni polskiej policji o niebezpiecznych zbrodniarzach godzących w podstawy bytu Państwa Polskiego. (Widz „Słowa Pomorskie” Nr. 275 art. „P. P. S. a defensywa”).

Nie wiemy, czy artykuł ten tak jawnie odchylający przyłbicę endecją, będzie chlubną kartą dzienników, które go drukowały. My, czytając go na łamach „Słowa Pomorskiego”, przecieraliśmy ze zdumienia oczy, sądząc, że mamy przed

sobą „Głos Komunisty” lub conajmniej „Sprawę Robotniczą”. Cudownie, pięknie, rzeczywiście słowo w słowo pisane jak na łamach nielegaln. bibuły komunistycznej. A jakie wspaniałe określenia i nazwy endecko-komunistyczne! Ci sami panowie, którzy wobec strajku głodowego wołają na całe gardło „policja, żandarmi”, ci sami panowie z „oburzeniem” piszą o rzekomych denuncjacjach, jakimi oczerniali „baranków komunistycznych” posłowie socjalistyczni?! Czyż może istnieć większa perfidja? Tym razem społeczeństwo ma niezbity dowód owego t. zw. patryjotyzmu bogoojczyńskiego stronnictwa!

Gdy jednak głębiej zajrzemy w dawny i nowy program obu stronnictw (endecji i komunizmu), to ten na pozór dziwny sojusz jeszcze nam się jaśniej przedstawi. Sięgnijmy pamięcią wstecz, kiedy to p. R. Dmowski wygłaszał swe piosłowiarskie przemówienia w carskiej Dumie. Wówczas dla endecji wystarczała autonomiczna Polska, przy boku Rosji-matuszki. A teraz porównajmy program ten z programem dzisiejszej Polskiej, Komunistycznej, Rob. Partji a przekonamy się, że najważniejszym jej celem jest przyłączenie komunistycznej Polski do S. S. S. R.! Tak patrząc na ten cichy i podziemny sojusz endecji z komunistami zrozumiemy, jaki on ma cel i do czego dąży. Przez taki punkt widzenia dopiero możemy oceniać wspólne ataki endecko-komunistyczne godzące w demokratyczne partie robotnicze i ich przedstawicieli, którzy swoją młodość spędzili na walce o Niepodległą Polskę.

Kończąc, uważamy za swój obowiązek podkreślić, że niniejszym artykułem pragniemy jedynie oświetlić metody tej partji, która ma odwagę twierdzić, że posiada w swoich rękach monopol na zbawienie Ojczyzny. W każdym razie nie było i nie jest naszym zamiarem kłótniowanie partji P. P. S., zaskarbianie sobie jej wdzięczności i zobowiązanie się do kruszenia w jej obronie kopij tam, gdzie tego — zdaniem naszym — potrzeby nie będzie. Między naszą ideologią partji P. P. S. jako takiej jest zbyt wielka różnica, aby o jakimkolwiek pobratymstwie mówić było można. Destrukcyjne zamierzenia zawsze tępić będziemy, zaś ku państwowotwórczym celom pójdziemy z każdym ramieniem!

Reforma rolna

będzie tematem obrad Sejmu 10-go grudnia b. r.

WARSZAWA, 27. 11. (PAT.)

W dniu 27. b. m. odbyła się w gmachu Ministerstwa Skarbu konferencja premiera z przedstawicielami czterech stronnictw lewicowych pos. Barlickim, Hertzem, Plutą i Waleronem w sprawie ustawy o realizacji reformy rolnej. Ustalony został termin wniesienia przez rząd na Sejm odnośnej ustawy na dzień 10

grudnia b. r. Uzgodniono również, że bezrolni i małorolni, żołnierze-ochotnicy i żołnierze-kawalerowie krzyżów wojсковych mają mieć przy otrzymywaniu ziemi wszystkie te prawa, które zabezpiecza im ustawa z dnia 15. lipca 1920 r. Wreszcie poruszono sprawę sfinansowania reformy rolnej, którą to reformę według oświadczenia premiera rząd zamierza realizować.

Strajk w Łodzi.

ŁÓDŹ, 27. 11. (PAT.)

W dniu dzisiejszym wybuch tu strajk w przemyśle włókienniczym. Związek klasowy proklamował strajk już we wtorek.

Popołudniowe pisma przynoszą wia-

domość, że przemysł w dalszym ciągu stoi na stanowisku, iż podwyższenie zarobków o 23 proc. jest niemożliwe, ponieważ doprowadziłoby to do daleko idącego ograniczenia produkcji. W mieście panuje spokój.

Bank Polski obniżył stopę dyskontową i lombardową.

WARSZAWA, 27. 11. (PAT.)

Na posiedzeniu w dniu 27. listopada b. r. rada Banku Polskiego uchwaliła obniżyć począwszy od dnia 28. listopada 1924 r. stopę dyskontową na 10 proc., stopę lombardową przy pożyczkach zabezpieczonych papierami wartościowymi

12 proc., zaś od pożyczek na rachunek otwarty, zabezpieczonych dewizami z terminem płatności ponad 3 miesiące na 10 proc. z tem zastrzeżeniem, że dewizy te będą dyskontowane przez Bank Polski według stopy 8-procentowej w tym dniu od którego będą one płatne za 3 miesiące.

Trocki idzie... w duraki.

BERLIN, 27. 11. (PAT.)

Biuro Wolffa donosi, że Trocki został pozbawiony funkcji komisarza dla spr. wojskowych i innych stanowisk. Mó-

wią o użyciu go na stanowisku dyplomatycznym zagranicą lub o wysłaniu na Kaukaz.

Pierwsi polscy ambasadorowie.

Dnia 27. b. m. P. Prezydent Rzplitej mianował dotychczasowego posła w Paryżu p. Alfreda Chłapowskiego ambasadorem przy rządzie francuskim oraz dotychczasowego posła polskiego przy Sto-

licy Apostolskiej p. Władysława Skrzyńskiego ambasadorem przy Stolicy Apostolskiej.

Niech nas obcy odziewają i karmią.

WARSZAWA, 27. 11.

Centralny komitet pracowników państwowych opracowuje obecnie memoriał w sprawie polepszenia bytu funkcjonarjuszów państwowych.

Memoriał ten ma być w najbliższych dniach na specjalnej audjencji wręczony p. premierowi Grabskiemu. Postulaty C. K. P. P. streszczają się w umożliwieniu, przy pomocy rządu, przywozu z zagranicy tańszych artykułów codziennej potrzeby (żywność, odzież, obuwie), oraz udzieleniu kooperatywom urzędniczym kredytów dla skutecznej walki z drożyzną.

Niby o niebezpieczeństwo wylewu Wisły.

GDAŃSK, 27. 11. (PAT.)

W sejmie gdańskim toczyła się dziś ożywiona dyskusja nad wniesionym przez senat projektem ustawy o obowiązku powszechnym służby pracy. Przedłożenie to usadniał wiceprezydent senatu Zihm, który w przesądnych słowach starał się odmalować niebezpieczeństwo wylewu Wisły i jego skutki dla Gdańska, aby przekonać w ten sposób sejm o konieczności przyjęcia tej ustawy. Bardzo ostro, a jednocześnie bardzo rzeczowo wystąpił przeciwko tej ustawie przedsta-

wiciel socjalistów. Mówca oraz jego stronnictwo uważają ustawę za skierowaną wyłącznie przeciw klasie robotniczej. Zdaniem mówcy do zażegnania niebezpieczeństwa grożącego wylewu Wisły wystarczy policja oraz istniejąca organizacja ochrony wałów nadwiślań-

skich. Jeśli senat — oświadczył mówca — obstawać będzie przy tej ustawie, przyjdzie do poważnej walki gospodarczej w Gdańsku, klasa robotnicza bowiem będzie zwalczała wspomnianą ustawę wszelkimi środkami, jakimi rozporządza.

Teatrzyk Nowości
Bydgoska nr. 12

W sobotę, dnia 29. listopada b. r.
BENEFIS LUDWIKOWSKIEGO!
Prosimy pospieszyć z zamawianiem stołów!

KAWIARNIA „BRISTOL“

Telefon 104 * Toruń * Szeroka 23

Szanownej Publiczności donosimy uprzejmie, że od dnia 1. grudnia 1924 w naszym zakładzie koncertować będzie zaszczytnie słany zespół kompozytora i kapelmistrza p. Wacława Raczmarka.

TEATR MIEJSKI.

Dziś, w piątek, po raz 10-ty rekordowa sztuka G. Zapolskiej „Sybir“ po cenach „taniego tygodnia“ (35 proc. niżki).

Jutro **Uroczysty wieczór listopadowy** ku uczczeniu rocznicy powstania 29-go listopada 1830 r. Po prelekcji p. **Z. Mocarckiego** odegrane będą 3 obrazy arcydzieła Słowackiego „Kordjan“ w wyk. pp. **Szczęśnej Wiesławskiej, Nettówny, Zarembiny, Dąbrowskiego, Lenka i Jej-dego**, tyt. bohatera wyk. dyr. **Benda**, który rolę tę kreował na scenie teatru Polskiego w Warszawie. Zakończy wieczór wspaniały prolog „Nocy listopadowej“ St. Wyspiańskiego, rocznica śmierci którego o jedną dobę tylko poprzedza rocznicę „listopadówki“. Na obchód ceny o 35 proc. niższe.

Jutro o godz. 4-ej popoł. nowe „Bajki“ dla dzieci (ceny najniższe).

W niedzielę o godz. 3 min. 30 popoł. (ceny do połowy niższe) operetka J. Straussa „Zemsta nietoperza“, dyryg. **Yrley-Jurkiewicz**. — Wieczorem „Sybir“.

Boy Żeleński w Toruniu! W poniedziałek, 1. grudnia w teatrze miejskim znakomity literat, krytyk i publicysta **Boy-Żeleński** wygłosi odczyt „O komedji ludzkiej, kobiecie 30-letniej i ich twórcy“. Ceny przystępne.

— **Możliwość nabycia fabryki mebli z rąk niemieck.** W jednym z większych

miast pomorskich jest do nabycia z rąk niemieckich bezkonkurencyjna stolarnia (fabryka mebli) z dużym dwupiętrowym domem. Bliższych informacji udzieli Dyrekcja Związku Obrony Kresów Zachodnich Grudziądz — Toruńska 6 I p. Przy zapytaniach prosimy dołączać na odpowiedź znaczki pocztowe.

NADCHODZI WOJNA!

Pod tym tytułem wygłosi znany literat i publicysta **Maciej Wierzbński** w niedzielę, dnia 30. listopada r. b. o godz. 12-ej w „Dworze Artusa“ niezwykle interesujący odczyt, urządzony staraniem Związku Hallerczyków, Tow. Pomocy Inwalidom wojennym i Zw. Obrony Kresów Zachodnich. Odczyt ten powtórzony będzie we wszystkich większych miastach Poznańskiego i Pomorza.

Zarówno osoba prelegenta, wielkopolanina znającego Niemców na wylot, b. delegata do komisji przy konferencji pokojowej w Wersalu, jak i niezwykle aktualny temat — zgromadzić winny liczne rzesze słuchaczy. Firma Trzech Stowarzyszeń, urządzających ten odczyt, mówi też wiele. „Czuwajmy i bądźmy gotowi“ — a dlaczego — powie p. **Maciej Wierzbński**.

Co grają w Teatrze? Dziś.

„Sybir“.

Jutro.

Popołudniu: „Bajki“ dla dzieci.
Wieczorem: **Uroczysty Wieczór Listopadowy.**

Co wyświetlają w kinach?

CRISTAL

Dziś
Władca Wschodu
dramat egzotyczny
oraz
Wyścigi samochodowe w Bydgoszczy.

PALACE

DZIS
Ulica miłości
dramat erotyczny w 8 aktach
podług słynnej powieści Jana Alcarda.
Uwaga. Ceny miejsc o 20 proc. niższe.

„CORSO“

Dziś
Czarne Auto

GRUDZIĄDZ.

PSIA PLAGA.

(ski) Coraz częściej dają się słyszeć skargi i narzekania mieszkańców Grudziądza na ujadanie psów, pilnujących dobytku swoich właścicieli, w porze nocnej. Aczkolwiek wskazane jest stróżowanie około swojej posiadłości, to jednak możeby się dało zastosować nny sposób, mniej hałaśliwy, nienarazający sąsiadów na bezsenność. Nocny przechodeń zdążający np. przez ulicę Strzelecką, Kwiatową i t. d. ma wrażenie, że zabił się na zapadłą wieś, gdzie wszystkie kundle uważają sobie za obowiązek powitać go głośnym szekaniem.

DZIECI DLA DZIECI.

(ski) Ruchliwa i znana ze swojej działalności na tutejszym terenie „Narod. Org. Kobiet“ urządziła w ubiegłą sobotę popołudniu w Teatrze Miejskim przedstawienie „Dzieci dla dzieci“. Na całość złożyły się popisy naszych „milusiędek“, oraz deklamacja p. dyr. **Zakrzewskiej**, która zajęła się urządzeniem tego sympatycznego przedstawienia. Dochód przeznaczono na gwiazdkę dla żołnierza. Bardzo licznie zgromadzona dziatwa bawiła się przez parę godzin nadzwyczajnie. Zalecałoby się — wobec powodzenia tego przedstawienia — aby Dyrekcja teatru — na wzór w Toruniu urządzanych popołudniowych „Bajek“ dla dzieci — pomyślała o czemś podobnym i u nas.

Własne gmachy handlowe w Poznaniu i Toruniu

Wybór największy, a ceny najniższe! Gatunki najwyższe, a zysk najniższy! Ruch ożywiony, obroty olbrzymie! Proszę się przekonać!

STEFAN KAŁAMAJSKI

Baczność Rodacy m. Torunia i okolicy!

W razie wypadku śmierci polecamy własnego wyrobu

trumny

wszelkiego rodzaju. — Dekoracje bezpłatne. Usługa rzetelna. 624

Wykonujemy także budowę, meble, urządzenia biurowe i składowe.

J. Jewasiński i A. Osmański
Toruń, Małe Garbary 13/14.

Najpoczywszy

BOL GŁOWY

usuwają proszki dla dorosłych „z kogutkiem“ wyrobu apteki A. Gąseckiego w Warszawie. — Sprzedają apteki.

Smalec

w każdej ilości poleca **B. Araczewski**
Narożnik Chełm./Szewska

Eleg. futro

damskie długie obszerne karakułowe zupełnie nowe, jakoteż kabatek prawdziwe fok, tanio do sprzed.
Wielkie Garbary 13/15
Pralnia chemiczna

Hemorojdy

Czopki hemorojdalne A. Gąseckiego znane dawniej pod nazwą

„Varicol“

usuwają ból, pieczenia, krwawienia, swędzenia zmniejszają guzy (zylaki). Żądać w aptekach.

Na Gwiazdkę

Bieliznę
damską, męską i dziecięcą
w wielkim wyborze.

Fartuchy
własnego wykonania

Rękawiczki
pończochy, trykoty i towary krótkie
po cenach najniższych.

„BIELIZNA“
B. Witkowska
Toruń, ul. Szewska 26.

Przetarg publiczny.

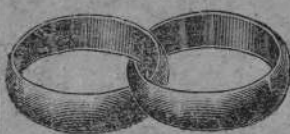
Dnia 3. grudnia br. o godzinie 10 przed poł. odbędzie się przetarg publiczny [93] na drewno opałowe i użytkowe

z rewirów Barbarka i Olek w oberży na Strugaju u p. Kubiczaka.

Drewno sprzedawane będzie tylko za gotówkę. —

Toruń, dnia 27. listopada 1924 r.

Magistrat.

Obrączki ślubne

szczerozłote 8 kar., 14 k. i 900 poleca

H. J. Colbecki
Szewska 26

Ekspedycja

Władysław Kowalski

Toruń, św. Jerzego 66
Tel. 191

najtaniej i najszybciej załatwia wszelkie czynności, wchodzące zakres spedytorstwa.
Szybko i tanio.

Środki na kaszel

poleca
Drogerja „Pod koroną“
Leon Rychter, Toruń,
ul. Chełmińska 12. Tel. 102.

BIELIZNĘ
kupuje się najtaniej gdzie?
u Witkowskiej
Szewska 26.

Do koncertów i zabaw

poleca się
zgrany zespół smyczkowy.

Na żądanie w każdej obsadzie.
Zgłoszenia przyjmuje się w Gospodzie Cechów Zjednoczonych, ulica Sukiennicza 16, Toruń, o każdym czasie. (830)

Ceny prenumeraty: Miejscowe 2,50 zł., z odnośzeniem lub zamiejscowe 2,75 zł., za granicą 4,00 zł. Ceny ogłoszeń: (wiersz milimetrowy) na stronie 7 łamowej 10 gr. Na stronie 4 łamowej 30 gr. Na pierwszej stronie 60 gr. Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 25% nadwyżki. Ogłoszenia drobne: wiersz napisowy 15 gr., każde następne słowo 8 gr. Ruch towarzystw 20 gr. wiersz redakcyjny. Komunikaty 30 gr. wiersz redakcyjny. Ogłoszenia zagran. 100% nadwyżki. Za terminowy druk nie odpowiadamy. Od cen powyższych opustów nie udziela się. Administracja otwarta od 9-ej do 1-oj i od 3-ej do 6-ej. Redakcja od 4-ej do 6-ej.